

Landslaget for Lokalhistorie

Kulturdepartementet

Svar på høringsnotat om endring av Lov om stadnamn fra Landslaget for lokalhistorie.

Kommentar til høringsnotatet:

Under punkt "3.1 Innledning" heter det: "Det er med andre ord ønskelig å sikre eierne/festerne en rett til å motsette seg endring av daglignavnet".

Daglignavnet er her oppfatta som synonymt med bruksnavnet, men bruksnavn og daglignavn er ofte to ulike ting. Daglignavnet er svært ofte navn som er i daglig bruk som til dømes Søstua, Oppistog, Innistun, Nordgarden, Utistu osv. Bruksnavn er derimot ofte det en kan kalle papirnavn av typen Vestre Hol og Nordre Ås, altså navn som ofte ikke har vært brukt i dagligtale, men bare har levd i matrikkelen. Vi vil derfor råde departementet til heretter å bruke bruksnavn og ikke daglignavn.

Mange gardsnavn og med dem bruksnavn kan være over 2000 år gamle. Samtidig er de også en del av vår allmenne kulturarv. De tilhører med andre ord ikke enkelte grunneiere, men like mye deg og meg. Gardsnavna har blitt til i et kulturelt fellesskap, og er ofte også gitt fra grannegarder.

Navnestoda i Norge er i dag mildt sagt forvirrende – ofte med flere offisielle navneformer side ved side som til dømes Li – Lie og Mo – Moe. En lovendring der grunneier vil få vetorett vil ikke gjøre denne stoda mindre forvirrende.

Ulik skriftform av gards- og bruksnavn er kunstig og svært uheldig ikke minst med tanke på moderne kommunikasjon som GPS og redningstjeneste. Prinsippet om at samme navn bør ha samme skriftform bør være sjølsagt. Departementet har rett i at det er en spesiell kobling mellom etternavn og gardsnavn i Norge (3.2 Nærmere om bruksnavn, side 3), men det betyr ikke at bruksnavna skal skrives som etternavna. Det blir etter vår mening å snu det hele på hodet, ettersom bruksnavn er primære i forhold til etternavn. Det er grunn til å minne om at tradisjonen med etternavn først blei påbud ved navnelova i 1923. Etter vår mening er det ikke navnelovas oppgave å ta vare på eldre tiders skriftformer – disse ligger trygt og godt i arkivene våre, men derimot i navnas opphav og nedarva uttale.

Slik vi ser det er grunneiers interesse i form av høringsrett og klagerett godt ivaretatt i dagens lov. Grunneiers vetorett vil føre til at sammenhengen mellom mange av gardsnavnas

opphav og nedarva uttale blir brutt, og dermed vil ikke hensikten med Lov om stadnamn være oppfylt.

Det er dessuten grunn til å minne om at ei slik lovending ikke samsvarer med norsk språkpolitikk det seineste hundreåret (jamfør St. meld. 35, 2007–2008 *Mål og meining*).

På bakgrunn av det som nå er sagt går Landslaget for Lokalhistorie på det sterkeste i mot ei endring av Lov om stadnamn.

På vegne av styret i Landslaget for lokalhistorie

Beint Foss

Styreleder